

Akademinin tasfiyesi ülkenin geleceğini karartmaktadır

12.02.2017 10:22 [BİRGÜN PAZAR](#)

Sadece son altı ayda ülkemizin kaybettiği akademisyenler saymakla bitmez, saymaya bu sayfa yetmez. Ama işin doğrusu, Dünya dönüyor. Ve dönmeye devam edecek

BİLGE SELÇUK / @byagmurlu

Papa VIII. Urban'ın kim olduğunu 1600'lerin ortalarında yaşayan her Hıristiyan bilirdi. Katolik dünyasının başındaydı; milyonlarca insan onu Tanrının yeryüzündeki temsilcisi olarak algılar, emirlerini Tanrı buyruğu gibi itirazsız kabul ederdi. Sorgulayanı dinden atabilen mukaddes otoritesini insanların değil, sözüm ona Tanrının yaptığı yasalardan alıyordu.

Papa VIII. Urban, Avrupa'da yükselen Protestan "sapkınlığı"na karşı cansiperane bir savaş verdiğini, bunun için Katoliklik saflarında açılacak her gediği kapatmasının şart olduğunu söyleyerek engizisyon silahını pervasızca kullandı. Bilim insanları dahil, söylediğini, yaptığını beğenmediği herkese zulmetti.

Yaklaşık dört yüz yıl sonra, Papa VIII. Urban'ı, Ortaçağ meraklıları ve tarihçilerden başkaca bilen pek az. Muhtemeldir ki, siz de ilk kez duydunuz. Oysa aynı dört yüz yıl, Urban engizisyonunun sapkınlıkla suçlayıp mahkum ettiği, çalışmasını ve fikirlerini yasakladığı bilim adamı Galileo Galilei için tam tersi şekilde sonuçlandı. Bugün dünyanın dört bir yanında biraz mürekkep yalamış milyarlarca insan, Galileo'yu ve haklı çıktığını biliyor. Evet, Galileo'nun söylediği gibi, Dünya dönüyor...

Ama bunun kabul edilmesi, bilimin öneminin anlaşılması ve aydınlanma, uzun ve zahmetli mücadelelerin sonunda mümkün olabildi. Düşünen, araştıran, itiraz edebilen insanlarla fikri tartışmalara girip otoritesini sarsmak istemeyen yöneticiler, onları engellemek, seslerini kısmak için hep bir bahane buldular. Sokrates'in ölüme mahkum edilmesinin gerekçesi, Atinalı gençleri ayartıp yoldan çıkarmasıydı. Galileo'nun paylaştıkları bilimsel bulgu değil, İncil'in sapkın yorumlarıydı.

Osmanlı da kendini tehdit altında hissettiren yeni düşüncelerden hep ürktü. 4. Murat'ın Hezarfen Ahmet Çelebi'yi Cezayir'e sürgüne yollarken "Bu adam pek havf edilecek (korkulacak) bir ademdir. Her ne murad ederse, elinden geliyor. Böyle kimselerin bekası caiz değil", dediği söylenir.

Ne üzücü ki, gelişmesi için gözünün içine baktığımız genç Türkiye Cumhuriyetinin tarihi de ülkenin ilerlemesine büyük darbe vuran benzer uygulamalarla dolu. 1948'deki Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi tasfiyesi ve 12 Eylül'deki 1402 sayılı yasayla görevden uzaklaştırmalar Türkiye'nin aldığı büyük yaralar, belki de en büyük yaralardı, ta ki bugüne kadar. Bugün, 15 Temmuz sonrası, OHAL ilanına yol açan olaylarla hiçbir ilgisi olmayan ilerici akademisyenler ağır baskıların hedefinde. Her yeni olağan üstü hal kararnamesi ile yeni bir akademisyen kıyımına tanık oluyoruz. Suçları

düşünmek, sorgulamak ve eleştirmekten başka bir şey olmayan bilim insanları cezalandırılıyor. Üstelik savunmalar yaşanan hukuksuzluğu, haksızlığı ortaya sereceğinden, buna imkan tanımadan.

Ve bu yapılan, yüzyıllardır yaşanan tüm benzerlerinde olduğu gibi, sadece bilim insanlarını araştırmalarından, öğrencilerinden ve ekmeklerinden etmiyor, esasen ülkeyi ve toplumu onlardan mahrum bırakıyor. Her bir akademisyen işinden edildiğinde, bugünümüzü ve geleceğimizi aydınlatan bir ışık söndürülüyor.

Işığın sönmesi karanlık demektir. Karanlıksa, sadece saklayacak şeyi olanın işine yarar; görünmek ve önünü görmek isteyen değil.

Işıkların sönmesiyle karanlıkta bırakılanlar her zaman halkın çocuklarıdır. O ışığı tekrar yakacak birini bulmaksa zordur. Çünkü üniversite hocasının yaptığı, bir kitabı okuyup sınıfta anlatmak değildir. Üniversite dersinin içeriği, yılların eğitiminin, bilgi birikiminin, araştırma deneyiminin, gözleminin biraraya gelmesiyle şekillenir. Bunun da ötesinde, üniversite hocası düşünmeyi, bilgiye ulaşma yollarını öğretendir, ki bilimsel gelişmeyi, toplumsal ilerlemeyi sağlayan bu düşünüş şekilleri ile ulaşılan yeni bilgi ve yöntemlerdir.

Roma'daki Urban engizisyonunun zulmü karşısında "tövbe ederek" hayatını kurtaran Galileo, ev hapsine mahkum edilinceye kadar devrim sayılabilecek bir çok buluşa imza atmıştır. Güneş sistemi ile ilgili ilk temel bulgular bu gözlemlerden gelir. Ev hapsindeyken önemli eserler ortaya çıkarsa da, bunların tümü çok önceki çalışmalarının yazıya dökülmüş halidir. Oysa Galileo'nun çalışmasına izin verilse kim bilir daha neler bulabilecek, bilime ve elbette dünyaya ne katkılar yapacak, İtalyan toplumu ve gençleri için ne kadar yararlı olacaktı. Dolayısıyla denebilir ki, Galileo'nun eve hapsedilmesiyle karanlıkta kalan kendisi değil, ülkesi oldu. Urban engizisyonunun zulmü Galileo'dan çok, İtalyan toplumuna zarar verdi.

1948'deki Dil Tarih tasfiyesinde ülkemiz de, memleketi dağ dağ, köy köy gezerek Türk dili ve halk biliminin en önemli eserlerini ortaya çıkaran Pertev Naili Boratav'ı kaybetti. Ne ironik ve acıdır, Profesör Boratav, Türk folkloru

alışmalarını Fransa'da sürdürmek zorunda kaldı. Aynı dönemde, aynı fakülte, dünyaca ünlü sosyal psikoloji profesörü Muzaffer Őerif'i (Bařođlu) Amerika'ya gitmek zorunda bıraktı. Őerif'in araştırmaları, bugün hala psikolojinin en temel çalışmaları arasında gösteriliyor.

Őimdi 15 Temmuz tasfiyelerinde, kaç akademisyenimiz yurt dışına gitmek zorunda kaldı, kalıyor, bilemiyoruz. Belki yüzlerce... Ama karanlıktta bırakılan binlerce đrenci var, sayıları giderek de artıyor.

Bugün Dil Tarih, Őehir Őehir, köy köy gezerek depremlerde, maden facialarında travma yaşayanların yaralarını saran, üniversitede bunun araştırmalarını yapan, bu konuda öğrenciler, meslektaşlar eğiterek kritik öneme sahip bir iř yürüten değerli klinik psikoloji hocası Doçent Banu Yılmaz'ı kaybetti. Bugün lkemizin gençleri, en önemli sosyal psikologlarımızdan Profesör Melek Göregenli'nin değerli hocalığından mahrum; Ege niversitesi'yle beraber hepimiz kan kaybettik.

Sadece son altı ayda ülkemizin kaybettiği akademisyenler saymakla bitmez, saymaya bu sayfa yetmez. Ama işin doğrusu, Dünya dönüyor. Ve dönmeye devam edecek. Zaman geçecek. Bu arada Papa VIII. Urban gibi kendini Tanrının temsilcisi olarak belletmiş olanlar bile hızla unutulurken, alanında iz bırakmış her bilim insanı hatırlanacak. İşin acı tarafı, bu arada olan gençlerimize, bu halkın çocuklarına, ülkemizin bugününe ve geleceğine olacak. Toplum olarak bu zarara, bu karartmaya izin vermemeliyiz.